

Notitie

Gokkende jongeren voor en tijdens corona

7 Februari 2022

In de motie van de Tweede Kamerleden Kathmann, Kuik en Van Nispen van 16 december 2021 vragen zij de regering te onderzoeken in hoeverre jongeren door de coronamaatregelen zijn gaan gokken. In de motie merken Kathmann c.s. op dat de online gokmarkt ten tijde van de coronacrisis is geopend, dat het aantal kwetsbare jongeren als gevolg van de coronacrisis is toegenomen en dat dient te worden voorkomen dat jongeren door de coronamaatregelen en bij gebrek aan andere ontspanningsmogelijkheden gaan gokken.

In deze notitie laten we zien dat online gokken tijdens het eerste coronajaar (2020), voordat de onlinemarkt werd geopend, is toegenomen, maar dat deze toename niet aantoonbaar is onder jongeren (16 tot en met 24 jaar). Zij zeggen zelf ook niet dat ze meer zijn gaan gokken. Tegelijkertijd zien we dat het gokken op locatie fors is gedaald, waarschijnlijk mede doordat de toegankelijkheid van casino's en speelautomatenhallen door coronamaatregelen beperkt was.

De totale daling in de prevalentie van gokken op locatie is groter dan de toename van de prevalentie van online gokken. Grosso modo is er sprake van een daling van deelname aan kansspelen tijdens het eerste coronajaar van april 2020-maart/april 2021. Jongeren zijn ten tijde van de coronacrisis en voordat de online gokmarkt werd geopend niet meer gaan gokken. Enquêtedata over hun gokgedrag na opening van de online gokmarkt zijn niet beschikbaar.

Nieuwe meting modernisering kansspelbeleid

In een bevolkingsenquête voor de Nieuwe meting modernisering kansspelbeleid heeft Breuer&Intraval in april 2021 onder 5.876 leden van het panel van Kantar vragen gesteld over hun deelname aan kansspelen¹. De vragen in de enquête zijn beantwoord door panelleden van 16 jaar en ouder.

In de vragenlijst hebben we twee perioden onderscheiden, te weten: deelname aan kansspelen in de afgelopen 12 maanden (maart/april 2020-maart/april 2021) en deelname aan kansspelen in de 12 maanden daaraan voorafgaand (april 2019 – maart/april 2020). Dat valt samen met de periode voor de coronamaatregelen en het eerste jaar met coronamaatregelen. Verder is in de enquête gevraagd welke invloed de coronamaatregelen op het speelgedrag hebben gehad. Gevraagd is aan respondenten of zij sindsdien meer, hetzelfde of minder zijn gaan gokken.

Onderzoeksactiviteiten

Om de vraag in de motie te beantwoorden hebben we secundaire analyses uitgevoerd op de data van de Nieuwe meting modernisering kansspelbeleid. Door het in de vragenlijst gemaakte onderscheid naar deelname aan kansspelen in de periode voor en na coronamaatregelen, kunnen we nagaan in hoeverre jongeren (16-17 jaar en 18-24 jaar)

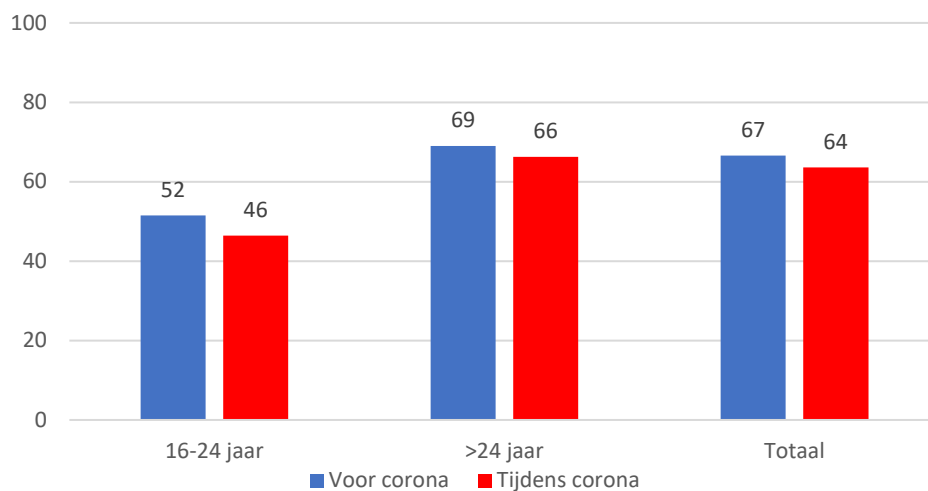
¹ Kruize A., J. Snippe, J. de Muijnck (2021). Nieuwe meting modernisering kansspelbeleid. Breuer&Intraval, Groningen

sinds de coronamaatregelen significant meer zijn gaan deelnemen aan kansspelen en of dit verschilt van het speelgedrag van respondenten van 25 jaar en ouder (> 24 jaar). We maken onderscheid naar kansspelen op een vaste locatie (landbased) en op afstand (online). Verder hebben we respondenten gevraagd aan welke kansspelen zij hebben deelgenomen voor en tijdens de coronamaatregelen, zodat we kunnen nagaan welke veranderingen zich hierin hebben voorgedaan.

Afname prevalentie gokken

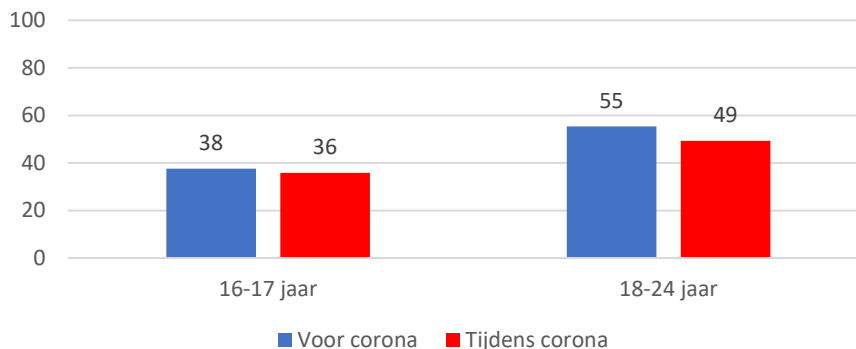
De prevalentie van deelname aan kansspelen is tijdens corona licht maar significant gedaald (figuur 1). Dat geldt voor zowel jongeren tot 25 jaar als respondenten van 25 jaar en ouder. De afname bij jongeren van 16-24 jaar is relatief het grootst.

Figuur 1 Respondenten die voor en/of tijdens corona hebben deelgenomen aan een kansspel, meting 2021 (16-24 jaar n=796, >24 jaar n=5080, N=5.876), in %

De afname van gokken onder jongeren doet zich (significant) voor onder 18-24-jarigen, maar niet onder 16- en 17-jarigen (figuur 2). De prevalentie van deelname aan kansspelen is onder 16- en 17-jarigen sowieso relatief laag.

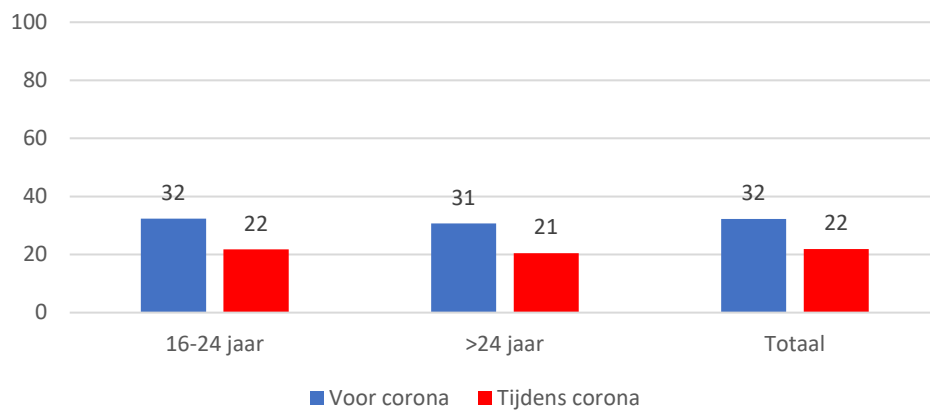
Figuur 2 Jongeren (16-17 jaar n=172, 18-24 jaar n=624) die voor en/of tijdens corona hebben deelgenomen aan een kansspel, meting 2021, in %

Afname prevalentie gokken op locatie

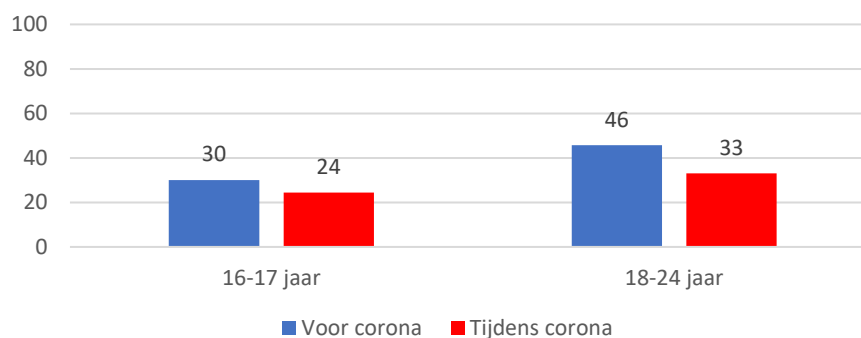
Respondenten hebben tijdens de coronaperiode minder deel kunnen nemen aan kansspelen op (een fysieke) locatie. Zo waren Holland Casino en speelautomatenhallen in 2020 143 dagen gesloten en waren op 151 van de dagen dat ze open waren diverse coronamaatregelen van kracht. Bij Holland Casino gaat het hierbij om te voldoen aan de maatregel van anderhalve meter afstand onder meer om 40% lagere beschikbaarheid van speelautomaten, het reduceren van het aantal spelers bij tafelspelen naar maximaal drie in plaats van tien (bij roulette) en het toelaten van bezoekers tot maximaal een derde van de capaciteit. Daarnaast werden poker en dobbelspellen niet aangeboden omdat hierbij de richtlijnen niet goed genoeg geborgd konden worden, moesten bezoekers zich vooraf online registreren en een gezondheidscheck invullen. De beperktere toegankelijkheid van goklocaties heeft tot een afname geleid van gokken op locatie onder alle leeftijdscategorieën (figuur 3).

Figuur 3 Respondenten die voor en/of tijdens corona hebben deelgenomen aan een kansspel op locatie, meting 2021 (16-24 jaar n=796, >24 jaar n=5080, N=5.876), in %

De daling van de prevalentie van gokken op locatie is het minst sterk onder 16- en 17-jarigen (figuur 4). De beperktere toegankelijkheid van goklocaties waarvoor een minimumleeftijd van 18 jaar geldt, heeft minder effect op hun gokprevalentie. Zij spelen met name loterijen en krasloten op locatie. Voor beide kansspelen golden tijdens de coronaperiode niet of nauwelijks beperkingen.

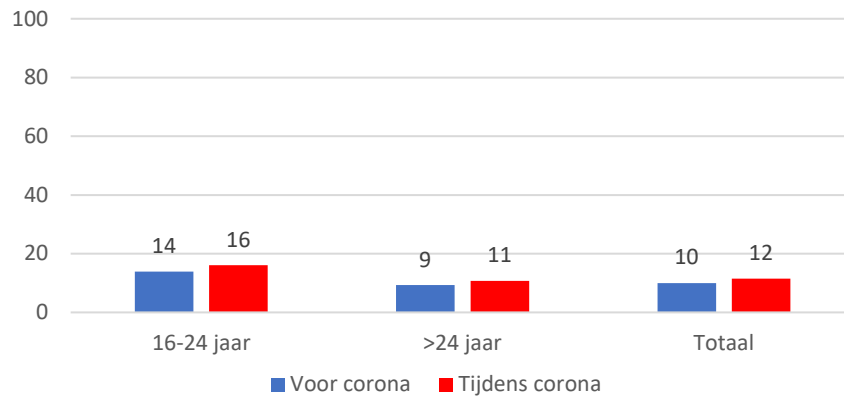
Figuur 4 Jongeren (16-17 jaar n=172, 18-24 jaar n=624) die voor en/of tijdens corona hebben deelgenomen aan een kansspel op locatie, meting 2021, in %

Toename prevalentie online gokken

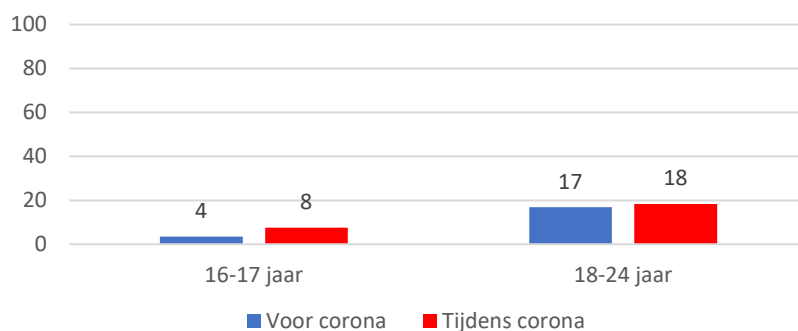
Voor deelname aan online kansspelen golden geen beperkingen tijdens de coronaperiode. We zien een significante toename van de prevalentie onder de respondenten van 25 jaar en ouder. De toename in prevalentie van online kansspelen is echter veel kleiner dan de daling van de prevalentie van deelname aan kansspelen op locatie. Voor de leeftijdscategorie 16-24 jaar is de toename niet significant. Dit verschil kan op toeval berusten.

Figuur 5 Respondenten die voor en/of tijdens corona hebben deelgenomen aan een kansspel online, meting 2021 (16-24 jaar n=796, >24 jaar n=5080, N=5.876), in %

De prevalentie onder jongeren doet is hoger bij zowel 16- en 17-jarigen als 18-24-jarigen, maar deze toename is bij beide categorieën niet statistisch significant (figuur 6). Bij de 16- en 17-jarigen gaat het in absolute aantallen bijvoorbeeld om een toename van deelname aan online gokken van zes naar 13 respondenten.

Figuur 6 Jongeren (16-17 jaar n=172, 18-24 jaar n=624) die voor en/of tijdens corona hebben deelgenomen aan een kansspel online, meting 2021, in %

Veranderingen naar type kansspelen

Wanneer we kijken naar de online deelname naar type kansspel, dan zien we alleen bij bingo een significante stijging. Deelname aan casinospelen en gokken op sportwedstrijden zijn min of meer stabiel gebleven, de deelname aan overige online kansspelen (poker, speelautomaten, paardenraces en krasloten) zijn enigszins gedaald, zij het niet significant. De prevalentiecijfers van kansspelen online waren ook voor corona al relatief laag, een daling is derhalve niet snel significant. Wanneer we ze uitsplitsen naar jongeren dan zijn de absolute aantallen te laag om er uitspraken over te kunnen doen.

Beperkingen data

De reden van eventuele veranderingen in prevalentie weten we niet. Daar zijn in de enquête geen vragen over gesteld. Er zijn meer factoren dan coronamaatregelen van invloed op veranderingen in speelgedrag onder jongeren, een gebrek aan overige ontspanningsmogelijkheden is er wellicht één van. Daarnaast hebben we een beperkt beeld van de frequentie waarmee jongeren deelnemen aan kansspelen. De vraag in de enquête naar meer, hetzelfde of minder deelnemen aan een kansspel sinds de coronamaatregelen geeft hierover enige informatie.

Op deze vragen naar de invloed van coronamaatregelen op het speelgedrag blijkt dat respondenten bij bingo online relatief vaak aangeven dat zij dit zijn of meer zijn gaan spelen (14%) tijdens de coronaperiode. Daar staat tegenover dat het percentage respondenten dat zegt ermee te zijn gestopt of het juist minder te zijn gaan spelen hoger is (18%). Bij online gokken op sportwedstrijden zien we een vergelijkbaar patroon; 11% van de respondenten zegt dit vaker te zijn gaan doen of zijn er tijdens corona mee te zijn gestart, maar 16% zegt dit minder te zijn gaan spelen of ermee te zijn gestopt.

Verder zijn we nagegaan of respondenten die aangeven minder te zijn gaan gokken op speelautomaten op een vaste locatie, meer online zijn gaan gokken op speelautomaten. We weten niet hoe dit minder en meer gokken zich tot elkaar verhouden. We kunnen niet concluderen dat meer online gokken het minder gokken op de vaste locatie compenseert.